

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course	: MAIKS	Date	: 19/02/2026
Subject Code	: MAIKS-E20104	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: Indian Poetics	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

- પ્રશ્ન-1 ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા અને તેના મુખ્ય પરિભાષાઓનું વિગતવાર વર્ણન કરો. 14
અથવા
ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રના ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યની ચર્ચા કરો તથા તેની આજની પ્રાસંગિકતા સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રના વિવિધ સંપ્રદાયો (Schools) નો પરિચય આપો. 14
અથવા
રસ સિદ્ધાંતનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો અને રસના પ્રકારો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-3 અલંકાર સિદ્ધાંત તથા તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
કાવ્યહેતુ, કાવ્યપ્રયોજન, ગુણ-દોષ તથા રસાનુભાવની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) 14
1. અલંકાર
2. ધ્વનિ
3. વક્રોક્તિ
4. સાધારણીકરણ
- પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) 14
1. ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રમાં “રસ” નો અર્થ શું થાય છે?
(A) ભાષા (B) ભાવાનુભૂતિ (C) અલંકાર (D) છંદ
2. અલંકારનો મુખ્ય હેતુ શું છે?
(A) ભાષા સરળ બનાવવી (B) કાવ્યને શોભાયમાન બનાવવું
(C) અર્થ છુપાવવો (D) છંદ બદલવો
3. “ધ્વનિ” સિદ્ધાંત કયા આચાર્ય સાથે જોડાયેલ છે?
(A) ભરત મુનિ (B) આનંદવર્ધન (C) ભામહ (D) મ્મટ
4. “રીતિ”નો સંબંધ મુખ્યત્વે કોની સાથે છે?
(A) અર્થ (B) ભાવ (C) ભાષાશૈલી (D) છંદ
5. “વક્રોક્તિ” સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો?
(A) ભટ્ટનાયક (B) કુન્તક (C) મ્મટ (D) વિશ્વનાથ
6. “ઔચિત્ય”નો અર્થ શું થાય છે?
(A) શોભા (B) યોગ્યતા (C) મધુરતા (D) સ્પષ્ટતા
7. “શબ્દશક્તિ”ના કેટલા પ્રકાર છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
